

Gazeta Rzeźnicza

Jedynе pismo polskie poświęcone zawodowi rzeźniczemu, masarskiemu oraz sprawom handlu i chowu bydła, nierogacizny, dziczyzny i drobiu.

Wychodzi co poniedziałek, środę i sobotę z ilustrowanym dodatkiem niedzielnym „DOM i RODZINA“.

Przedpłata wynosi: W Poznaniu i na pocztach kwartalnie 2,25 mk., z odnośnieniem do domu 2,50 mk., miesięcznie 0,75 mk.; z odnośnieniem do domu 0,83 mk. — Pod opaską do Austro-Węgier 4 kor., do Królestwa Polskiego 2 rb., do Ameryki 1 dol. kwartalnie. — „Gazeta Rzeźnicza“ zapisana jest w 5. dodatku pocztowego cennika gazet (Postzeitungspreisliste 5. Nachtrag pro 1914 u polnisch Seite 38.)

Adres Redakcy i Administracyi
„Gazeta Rzeźnicza“, Poznań, (Posen) W. 6, ul. Wielka Berlińska (Gr. Berlinerstr.) nr. 76.
Telefon nr. 5573.

Cena ogłoszeń: Za wiersz petytowy jednolamowy 25 fenygów. — Reklamy za wiersz petytowy 50 fen. Rabat przy ogłoszeniach nad 50—100 wierszy 5 procent, nad 100—250 wierszy 10 proc., nad 250—500 wierszy 15 proc., nad 500—1000 wierszy 20 proc., nad 1000—2000 wierszy 30 proc., nad 2000—3000 40 proc., nad 3000 wierszy 50 proc. — Przy ogłoszeniach stałych ćwierćrocznych 33 1/3 proc., półrocznych 40 proc., całorocznych 50 proc. rabatu. Zmiana tekstu dozwolona. — Dla szukających pracy wiersz petytowy 15 fenygów netto. — Dodatki obliczamy po mk. 12.— za tysiąc.

Konto czekowe we Wrocławiu (Breslau) nr. 7283.
we Wiedniu — Wien (A. Klóskowski, Posen) nr. 145378.

Wszystkim swoim abonentom oraz ich żonom, skoro bez własnej winy ulegną wypadkowi, powodującemu śmierć lub zupełną nieudolność do pracy, wypłaci Wydawnictwo „Gazety Rzeźniczej“ 300 marek gotówką.

Czwartek, 23-go.	Wojciecha b.	Wojciech św.	Wschód słońca: 4 min. 49,	zach. słońca: 7 min. 9	Wschód księżycy: 4 min. 0,	zach. księż.: 5 min. 18
Piątek, 24-go.	Jerzego ryc.	Jerzy św.	" " 4 " 47,	" " 7 " 11	" " 4 " 9,	" " 6 " 30
Sobota, 25-go.	Marka ewangel.	Jarosław św.	" " 4 " 45,	" " 7 " 12	" " 4 " 20,	" " 7 " 44

Targ na bydło i nierogaciznę w Berlinie.

Berlin, środa 22 kwietnia 1914 (Urzędowe sprawozd. telegr.)
Na sprzedaż wystawiono: 148 sztuk bydła rogatego, w tem 82 szt. buhai, 23 szt. wołów, 43 szt. krów i jałówki, 2291 szt. cieląt, 1044 szt. owiec, 19379 szt. świń.

Bydło rogate.		
	Placono za centnar wagi żywej wagi	centnar wagi mięsa
A. Woły.		
a) pełnom., utucz., najprz., kt. nie chodz. w jarz.	48—50	83—86
b) pełnomięsne, utuczone w wieku 4—7 lat	—	—
c) młodsze, mięs., nieutucz. i starsze utucz.	43—46	78—84
d) śred. pas. młode i dobrze pas. starsze	39—41	74—77
B. Buhaje.		
a) pełnomięsne, wyrosłe, najprzedniejsze	45—47	78—81
b) pełnom., szl. rasy i krzyż. od 200—240 f. ży. w.	42—44	75—79
c) śred. pas. młodsze i dobrze pas. starsze	36—44	68—75
C. Jałówki i krowy.		
a) pełnomięsne, utuczone, najprzedn. jałówki	45—47	75—78
b) pełnom., outucz., najprz. krowy do lat 7	41—43	72—75
c) starsze, upas. kr. i mniej rozwinięte	37—40	67—73
d) średnio pasione krowy i jałówki	33—36	62—68
e) mało pasione krowy i jałówki	—	—
D. Bydło mało pasione młodociane		
Cielęta.		
a) najwyborn. ciel. tucz. (Doppellendry)	95—105	136—150
b) najprzedniejsze cielęta utuczone	70—72	117—120
c) średnie ciel. utucz. i najl. ciel. od cyca	64—68	107—113
d) ostatnie tuczone cielęta i dobre od cyca	58—63	102—111
e) ostatnie cielęta od cyca	38—50	69—91

Owce. Tuczone w owczarni:		
a) tuczone jagnięta i młodsze skopy	45—47	90—94
b) star. sk., gor. tucz. jagn. i dobr. żyw. ml. mac.	41—44	82—88
c) średnio żywione skopy i maciorci	36—41	75—85

Świnie.		
a) tłuste, przeszło 3 centnary żywej wagi	—	—
b) pełnom. szl. rasy i krzyż. od 240—333 f. żyw. w.	42—45	53—56
c) pełnom., szl. rasy i krzyż. od 200—240 f. ży. w.	42—44	52—55
d) pełnomięsne od 160—200 funt. żywej wagi	42—43	52—54
e) mięsiste mniej niż 160 funtów żywej wagi	40—42	50—52
f) maciorcy	38—40	48—50

Przebieg targu: Targ na bydło rogate mimo bardzo małego dowozu był słaby i nie zdołano wszystkiego wyprzedać. Z tego samego powodu wypadły notowania; ceny podane w naszym sprawozdaniu są zeszłej soboty. — Cieląt spędzono bardzo dużo, zwłaszcza towaru podlejszego. Handel był wprawdzie gładki, lecz tylko towar lepszy płacono dobrze, nawet przeszło sto doppellendrów przyniosło ceny nad najwyższe notowania. Za to towar 2-go i 3-cio rzędny staniał o 1 mk., a ostatnie sysaki nawet o 4 mk. na centnarze żywej wagi. — Owiec spędzono mało, mimo tego handel był słaby i część towaru niewyprzedano. Ceny podajemy z zeszłej soboty, gdyż dzisiaj notowań nie było. — Nierogacizny dowieziono obficie, lecz handel był przygnębiony i przewlekły, dla tego też starano się uprzedać za każdą cenę. Nic też dziwnego, że w tych warunkach ceny wszystkich gatunków spadły o 3 do 4 mk. na centnarze żywej wagi. Mimo tego pozostało dużo towaru niesprzedanego.

Bytom, Górny Śląsk, 21 kwietnia 1914.
Spędzono: 104 sztuk bydła rogatego, 45 cieląt, 335 świń, 0 skopów, 1 kóz.
Placono za: bydło rogate 33—45 mk., cielęta 50—55 mk., świnie 42—46 mk., tuczne 48—49 mk., skopy — mk.
Przebieg targu: ożywiony, spędzony towar wyprzedano.

Targowisko bydła chudego we Friedrichsfelde pod Berlinem.
(Urzędowe sprawozdanie komisji targowej).
Friedrichsfelde, środa 22 kwietnia.

Spędzono: 856 świń, 244 prosiąt. Placono w handlu hurtownym: Warchlaki 7 do 8 miesięczne 45—55 mk. za sztukę, 5 do 6 miesięczne 35—44 mk., 3 do 4 miesięczne 28—34 mk. — Prosiąt 9 do 13 tygodni stare 23—27 mk., 6 do 8 tygodni stare 17—22 marki.
Przebieg targu ożywiony; ceny poszły w górę.

Urzędowe sprawozdanie z targowiska w Poznaniu.

Poznań, środa 22 kwietnia 1914.
Spędzono na targ: 129 sztuk rogacizny 799 świń, w tem — świń chudych, 253 cieląt, 5 owiec 8 kóz — prosiąt. Razem 1194 sztuk zwierząt.

A. Woły.		Za 50 kg. żywej wagi
a) pełnom. opasy, najw. wart. rz. kt. nie chodz. w jarz.	—	—
b) pełnomięsne opasy, 4-letnie do 7-letnie	—	—
c) młode mięsist. niedopasione oraz starsze dopas.	—	—
d) średnio karmione młodsze i dobrze karm. starsze	—	35—39
B. Buhaje.		
a) pełnomięsne, wyrosłe, najwyższej wartości rzeźnej	45—47	—
b) pełnomięsne, młodsze	41—43	—
c) średnio karmione młodsze i dobrze karmione starsze	36—40	—
d) licho karmione	—	—
C. Jałówki i krowy.		
a) pełnom. upasione jałówki najwyższej wartości rzeźn.	45	—
b) pełnom., upas. krowy najw. wart. rzeźn. niżej 7 lat	40—43	—
c) starsze upasione krowy i jałówki słabo rozwinięte	36—40	—
d) średnio karmione krowy i jałówki	30—34	—
e) licho karmione krowy i jałówki	20—24	—
D. Licho karmione bydło młodociane		—
E. Cielęta.		
a) t. zw. „doppellendry“ wyborne upasione	—	—
b) cielęta wyborne upasione	—	63—66
c) średnie cielęta upasione i wyborne sysaki	—	56—60
d) ostatnie cielęta upasione i dobre sysaki	—	48—53
e) liche sysaki	—	40—45
F. Dójki.		
a) pierwszej klasy	—	—
b) drugiej klasy	—	—
c) trzeciej klasy	—	—

Owce. (Tuczone w owczarni):		
a) tuczne jagnięta i tuczne młodsze owce	—	—
b) star. skopy tucz., gor. jagn. tucz. i dob. żyw. ml. owce	—	—
c) średnio żywione skopy i owce	—	—

Świnie.		
a) tuczniaki ponad 3 cent. żywej wagi	—	—
b) pełnomięsne od 240—300 funt. żywej wagi	—	42—44
c) pełnomięsne od 200—240 funt. żywej wagi	—	40—43
d) pełnomięsne od 160—200 funt. żywej wagi	—	39—41
e) mięsiste poniżej 160 funtów	—	37—40
f) maciorcy i wieprze	—	38—41

Warchlaki — sztuka po —
Prosiąt — para po —
Sprzedano świń za centnar żywej wagi 5 szt. po 45 mk., 35 po 44 mk., 155 po 43 mk., 185 po 42 mk., 126 po 41 mk., 63 po 40 mk., 35 po 36 mk., 32 po 38 mk., 15 po 37 mk., 5 po 36 mk., 13 po 34 mk., 0 po — mk.
Targ był spokojny.

Sosnowice, 21 kwietnia 1914.
Targ na świnie. Spędzono i co z poprzedniego targu pozostało wynosi razem 1586 sztuk. Placono za centnar żywej wagi:
Świnie: a) tuczniaki ponad 3 centnary żywej wagi — 47—50
b) pełnomięsne od 240—300 funtów żywej wagi — 44—46
c) pełnomięsne od 200—240 funtów żywej wagi — 42—44
d) pełnomięsne od 160—200 funtów żywej wagi — —
e) pełnomięsne niżej 160 funtów — —
f) maciorcy i kiernozcy — — 42—44
Przebieg targu spokojny.

Chicago, 21 kwietnia.		
Smalec na maj	10,—	10,05
" " lipiec	10,20	10,25
mięso wieprzowe na maj	19,65	19,40
żeberka na maj	10,75	10,80
okrasa short ribs sides	10,37 1/2—10,87 1/2	10,70—10,87 1/2
Dowóz świń na zachodzie	78000	71 000
z tego w Chicago	11000	31 000

Notowanie za smalec, żeberka, świnie i okrasę rozumieją się w dolarach i centach za 100 amerykańskich funtów, czyli 90 funtów 350 gr. naszej wagi. Ceny za wieprzowinę rozumieją się w dolarach i centach za bareł (barrel = beczka) 200 funtów czyli 181 funtów 200 gr. naszej wagi. 1 dolar = 4,20 mk.

Ceny na świeże sadło, słoninę, brzuchy itd.
ogłaszają największe firmy w każdym numerze poniedziałkowym „Gazety Rzeźniczej“ na co zwracamy naszym czytelnikom uwagę.

Targ na bydło i nierogaciznę we Wrocławiu.

Wrocław, środa, 22 kwietnia 1914. (Własne sprawozd. tel.)

Spędzono:		Pozostało z zeszłego targu:	
a) 1433 sztuk bydła rogatego,	a) 43 sztuk bydła rogatego,	b) 5 „ świń,	b) 5 „ świń,
b) 2785 „ świń,	c) 0 „ cieląt,	c) 0 „ cieląt,	c) 0 „ cieląt,
c) 1128 „ cieląt,	d) 113 „ owiec.	d) 113 „ owiec.	d) 113 „ owiec.
d) 125 „ owiec.			

Za 50 kg. żywej wagi płacono:

A. Woły		
a) pełnom., utucz., najprz., kt. nie chodz. w jarzm.	43—46	74—81
b) pełnomięsne, utuczone w wieku 4—7 lat	38—41	59—75
c) młod., mięs., nieutucz. i star. utucz.	29—34	58—68
d) średnio pas. ml i dobrze pas. starsze	28—	—
B. Buhaje.		
a) pełnomięsne, wyrosłe, najprzedniejsze	43—45	74—78
b) pełnomięsne, młodsze	40—42	73—76
c) średn. pas. młod. i dobrze pas. star.	40	80
C. Jałówki i krowy.		
a) pełnomięsne, utuczone, najprzedn. jałówki	41—44	72—77
b) pełnom. utucz. najp. krowy do lat 7	36—40	67—74
c) star., upas. kr. i m. rozv ml kr. i jałówki	32—35	64—70
d) średnio pasione krowy i jałówki	24—28	58—62
e) mało pasione krowy i jałówki	24	50
D. Bydło mało pasione młodociane.		

Cielęta.		
a) najwyborn. ciel. tucz. (doppellendry)	—	—
b) najprzedniejsze cielęta utuczone	—	—
c) śred. ciel. utucz. i najl. od cyca	57—60	93—103
d) ostatnie tuczone cielęta i dobre od cyca	49—53	88—95
e) ostatnie cielęta od cyca	42—46	84—92

Owce. (A. Tuczony w owczarni)		
a) tuczne i młodsze skopy	—	44—46 87—90
b) star. sko., gor. tucz. jagn. i dob. żyw. ml. mac.	38—40	80—87
c) średnio żywione skopy i maciorci	30—33	60—66

B. Tuczony z pastwiska.		
a) tuczne jagnięta	—	—
b) mało pasione jagnięta i owce	—	—
Świnie.		
a) pełnomięsne od 240—300 funt. żywej wagi	43—45	54—56
b) pełnomięsne od 200—240 funt. żywej wagi	42—44	54—56
c) pełnomięsne od 160—200 funt. żywej wagi	41—43	53—56
d) pełnomięsne mniej niż 160 funt żywej wagi	39—40	51—52
e) maciorcy i kiernozcy	39—42	51—55
f) tłuste, przeszło 3 centnary żywej wagi	45—47	55—57

Przebieg targu powolny.
Bydgoszcz, 18 kwietnia 1914.
Spędzono: — bydła rogatego, 11 cieląt — owiec, 466 świń, 789 prosiąt.
Placono za centnar żywej wagi:

Cielęta.		
a) doppellendry, wyborne upasione	—	—
b) wyborne upasione	—	—
c) średnio upasione i wyborne sysaki	—	—
d) ostatnie upasione i dobre sysaki	—	50—
e) liche sysaki	—	30—

Świnie.		
a) tuczniaki ponad 3 centnary żywej wagi	—	—
b) pełnomięsne od 240 do 300 funtów żyw. wagi	—	38—40
c) pełnomięsne od 200 do 240 „ „	—	37—
d) pełnomięsne od 160 do 200 „ „	—	36—
e) pełnomięsne niżej 160 „ „	—	35—
f) maciorcy i nieczyste wieprze	—	—
Prosiąt za parę 25—40 mk.	—	—

Sprzedano świń po 40 mk. 3, po 38 mk. 21, po 37 mk. 66 szt., po 36 mk. 46, po 35 mk. 26 szt.
Przebieg targu: przewlekły.

Przepowiednia pogody
na czwartek, 23. kwietnia 1914.
Berlin, 22. kwietnia.
Piękna pogoda, ciepło i sucho przy łagodnym południowo-wschodnim wietrze; później zwolna się zachmurzy.

Zatarg rzeźników górnośląskich z regencją w Opolu.

Pisaliśmy obszernie w dwu numerach, że prezes regencyjny z Opoli wymaga od rzeźników ogłaszania cen mięsa wieprzowego. Wykazaliśmy, że wymaganie takie sprzeciwia się przepisom ustawy proceduralnej. Radziliśmy podać zażalenie do naczelnego prezesa we Wrocławiu, a gdyby to nie poskutkowało, do ministra spraw wewnętrznych.

Rzeczywiście wysłał związek rzeźników górnośląskich do naczelnego prezesa prowincji śląskiej zażalenie, w którym wykazał nielegalność ukazu prezesa regencji opolskiej i stawił wniosek o zniesienie zaczepionego rozporządzenia, a przynajmniej wstrzymanie jego wykonania aż do rozstrzygnięcia sprawy przez kompetentne instancje.

Ustawa proceduralna w tytule V. orzeka wyraźnie, które procedury może władza wezwać do ogłaszania cen towarów. Do tychże procedur nie jest zaliczone rzeźnictwo. Prezes regencyjny nie ma prawa samowolnie wydawać instrukcji i przepisów niezgodnych z ustawą.

Zatarg rzeźników z prezesem regencyjnym przybiera coraz ostrzejsze formy. Pan prezes chce koniecznie postawić na swoim i zniewolić rzeźników do wywieszania cen wieprzowiny, natomiast zarządy cechowe w kilku miastach wysłały do członków wezwanie, żeby cen nie wywieszali i na rozporządzenie pana prezesa nie zważali. Jeżeli żadna strona nie ustąpi, jeżeli dalej zażalenie będzie bez skutku, natenczas w rezultacie ustanie całkiem dowóz słoń z Królestwa Polskiego i spełnią się życzenia agraryszki śląskich, którym zależy na zamknięciu granic niemieckich dla dowozu bydła i mięsa, gdyż wtedy mogliby oni podnieść ceny bydła rzeźnego ze szkoda rzeźników i konsumentów.

Jesteśmy ciekawi dalszego przebiegu walki mięsnej na Górnym Śląsku, podamy też wszelkie szczegóły do wiadomości naszych czytelników.

Dla mistrzów i czeladzi.

Rząd pruski, przekonawszy się, że wolność proceduralna zaszkodziła ogromnie rzemiosłu, chciał choć w części naprawić krzywdę wyrządzoną rzemieślnikom i wsunął do ustawy proceduralnej różne przepisy dla rzemiosła i zarazem ustanowił izby rzemieślnicze, które mają obowiązek dopilnować, żeby osoby trudniące się rzemiosłem i przemysłem, przestrzegały onych przepisów.

Działalności izb rzemieślniczych trzeba nam baczną uwagę poświęcać, gdyż przeprowadzają one

wiele żywotnych dla rzemiosła spraw. Ze sprawozdania izby rzemieślniczej bydgoskiej wyjmujemy sprawy obchodzące cały ogół rzemieślników, mianowicie przepisy dla mistrzów, pomocników i uczni.

W myśl ordynacji ubezpieczeniowej Rzeszy wszyscy uczniowie bez względu na zawód i pobieranie płacy winni być niezwłocznie zgłaszani do kasy chorych, natomiast wlepianie marek ubezpieczeniowych w karty zabezpieczeniowe, o które postarać się jest rzeczą mistrza, tylko wtenczas jest konieczne, jeżeli uczeń stałą pobiera płacę i skończył już 16 lat.

Czas nauki ustanowiono na 3 lata w krawiectwie i fryzjerstwie, na 2 lata w strojarstwie, na 3 i pół roku w wszystkich innych zawodach.

W zawodach pokrewnych (n. p. cukiernictwie i piekarstwie, malarstwie i ciesielstwie) uczniom, chcącym wyuczyć się obu zawodów, naukę na ich wnioski można skrócić do 2 lat w każdym zawodzie, w malarstwie i ciesielstwie do 2 sezonów, pod warunkiem, że nie następuje przerwa w nauce.

W sprawie uczęszczania do szkoły uzupełniającej postanowiono, że uczeń może być od tego obowiązku przez izbę rzemieślniczą zwolniony, o ile skończył 18 lat i osiągnął potrzebne wiadomości.

Uczniowie, z których szkoła uzupełniająca i mistrzowie niezadowoleni, mogą być ukarani przedłużeniem nauki do 6 miesięcy.

Egzaminy czeladnicze odbywać się mogą najwyraźniej po 4 latach pracy w zawodzie. W zawodach pokrewnych może uczeń złożyć wstępny egzamin po ukończeniu nauki w jednym, a przed rozpoczęciem jej w drugim zawodzie. Egzamin ten nie upoważnia jednakowoż do noszenia tytułu czeladnika.

Uczennice w strojarstwie i krawiectwie, uczące się tylko dla potrzeby domowej kontraktów piśmiennych zawierać nie potrzebują, o ile czas nauki przekracza 6 miesięcy.

Natomiast należy je zgłaszać do izby rzemieślniczej. Mistrzowie, zaniedbujący obowiązek zgłaszania uczeni do izby, karani być mają opłatą podwójnego wpisowego.

Na uwagę zasługuje też zaprowadzony w izbie rzemieślniczej bydgoskiej urząd ściągania pretensji zaległych, funkcjonujący od 1. stycznia r. b. Wpłynęły w ciągu stycznia, lutego i marca 244 wnioski o uregulowanie zaległych pretensji w łącznej sumie 2809,45 marek, z czego urząd już 10 procent zatławił.

Ważną jest także uchwała walnego zebrania izby rzemieślniczej, dotycząca stworzenia funduszu emerytalnego dla starszych, potrzebujących a godnych rzemieślników. Wysokość funduszu oznaczono na 50 000 mk., a izba przeznaczyła na ten cel prócz uchwalonych już przed rokiem 6000 mk. dalsze 1000 mk. Administracja funduszu należy do zarządu izby.

Ważne przepisy dla rzeźników.

Prezes regencji bydgoskiej wydał przepisy dla przedsiębiorstw handlujących artykułami spożywczymi, a więc dotyczące także przedsiębiorstw rzeźniczych. Przytaczamy najważniejsze przepisy:

Wszelkie lokale winny być suche, w dobrym stanie utrzymane i bez nieprzyjemnych zapachów.

Może ślady uderzeń zapaliły krew jej gniewem.

— Bo widzisz pan — mówiła poważnie dziewczyna — to tak było. Ja mam małego braciszka, kalekę. Gdy nasz ojciec umarł, matka wysłała zamaż potwornie. Mąż jej był pijakiem, bił nas oboje bez miłosierdzia i rwał za włosy o byle co. Raz mego braciszka, który miał wówczas dopiero trzy lata, zrzucił ze stołu, na którym matka posadziła dziecko. Od tego czasu brat mój został kaleką; i plecy pogięły mu się, nogi ma słabe, chwiejne, tak że musi chodzić o kulach, a gdy mówi, za każdym niemal słowem tchu mu braknie. Wszystkiemu temu winien nasz ojciec. Gdy biedactwo zostało kaleką, mężczyzna on go i znechęcał się nad nim więcej jeszcze. Ileż ja razów, ile uderzeń wzięłam za to biedne dziecko, zwłaszcza też po śmierci matki! Ale niedługo potem ojciec pijany wpadł w szyb i skręcił sobie kręgi. Wtedy pozostaliśmy sami. Żyjemy oboje z tego, co ja zarobię. Teraz miał się Piotr żenić ze mną. Ale on nie cierpi biednego małego kaleki; powiedział że dziecko powinno iść zebrać, że taki potwór o kulach mógłby na targach i przed kościołami zbierać niemało grosza. I dziś o to nam poszło. Przyszedł po mnie do kościoła, bo to dziś nasza trzecia zapowiedź. Powiedziałam mu, że zaraz będę gotowa, tylko memu braciszki trochę kartoflanej zupy zaprawię mlekiem. Chłopczyna siedział sobie tam na progu i czekał na jedzenie. — „Co! — krzyknął Piotr — temu trutniowi kartoflanej zupy z mlekiem?! Daj mu wywaru, i to go utuczy!” — Podeszedł do niego, pochwycił go za uszy i tak gwałtownie podniósł, że myślałam, iż mu je oberwie. Dziecko to zaś jest takie, że nie zapłaczę nigdy, choćby mu kto niewiedzieć jaką robił krzywdę; wzniesie tylko oczy i otworzy usta, jakby się chciało skarżyć, ale milczy. Prosiłam Piotra, by nie męczył chłopca, bo ja go kocham. — „Czemuż nie idzie ten kret zebrać? Czemu teraz nie siedzi przed kościołem Czemu z worem nie chodzi od wioski do

Zakazane jest używanie lokali do celów, nie mających z przedsiębiorstwem nic wspólnego, psy i inne zwierzęta nie mają do składów przystępu. Puszki, słoiki i t. p. winny być opatrzone napisami oznaczającymi ich przeznaczenie. Ważenie towarów winno się odbywać tak, żeby kupujący mógł temu się przyglądać. Wystawiane na ulicy towary spożywcze, n. p. owoce, wędliny i t. p. muszą znajdować się za szkłem, (z wyjątkiem ruchu targowego). Zakazane jest opakowywanie towarów drukami. Kupującym wzbronione jest dotykanie towarów spożywczych. Publiczności należy na to wywieszonym plakatem zwrócić uwagę.

Za przestrzeganie tych przepisów odpowiadają przedsiębiorcy lub ich zastępcy. Przekroczenia mogą być karane grzywną do 60 mk., lub odpowiednim aresztem.

Przepisy takie same lub podobne wydane zostały także dla innych obwodów administracyjnych w Prusiech, dobrze więc będzie stosować się ściśle do nich, żeby władzom policyjnym przy rewizjach nie dać powodu do wkroczeń i karań.

Wiadomości zawodowe.

Wołowina na rosół.

O nieuczciwą konkurencję oskarżony został rzeźnik Emanuel Galwas z Szopienic na Górnym Śląsku. Wywiesił on w oknie wystawowym tablicę z napisem „Wołowina n. r. funt 60 fen.” W sąsiedztwie zamieszkały mistrz rzeźniczy bardzo się rozgniewał o takie psucie interesu i postanowił się przekonać o wartości mięsa na rosół. Posłał pewnego chłopca do sąsiada po funt lepszej pożywej wołowiny na rosół za 60 fen. W składzie Galwasa powiedziano chłopcu, że funt lepszej wołowiny kosztuje 80 fen., za 60 fen. może tylko dostać funt wołowiny na rosół. Chłopak miał przynieść lepszej wołowiny, dano mu więc za 60 fen. 3/4 funta. Sąsiad natychmiast oskarżył Galwasa o nieuczciwą konkurencję. Sprawa rozpatrywana była przed izbą karną w Bytomiu. Prokurator wywołał, że Galwas, wypisując na plakacie „wołowina n. r.” wprowadził publiczność w błąd, gdyż trudno się domyślić, że n. r. znaczy „na rosół”. Niska cena zwabiła publiczność, a gdy już ktoś wszedł do sklepu i otrzymał wyjaśnienie, że n. r. znaczy gorsze mięso „na rosół”, to z pewnością wolał kupić lepszego mięsa za 80 fen. funt. Postępowanie takie jest bez wątpienia nieuczciwą konkurencją, gdyż szkodzi innym rzeźnikom. Sąd był innego zdania. Najpierw Galwas, gdy się dowiedział, że napis w jego oknie gniewa sąsiadów, natychmiast go usunął, następnie publiczność, czytając napis „mięso wołowe n. r.” musiała sobie pomyśleć, że głośki n. r. mają jakieś znaczenie. Po trzecim oskarżeniu wyjaśnił kupującym, co znaczy napis „n. r.” Sąd wydał wyrok uwalniający Galwasa od winy i kary.

Podrabiany tłuszcz cielecy.

Policya berlińska kupiła w dwóch wypadkach po pół funta tłuszczu cielecego od mistrza rzeźniczego Salli Gross po 45 fenigów. Jak profesor Dr. Juckenack ów mniemany tłuszcz do chemicznego

wioski? Nigdy jeszcze obrzydliwszy kaleka jak ten nie chodził po zebraniu. Czy on wiecznie chce siedzieć w domu, ten niegodziwiec?”

Dziewczynnie lzy toczyły się po policzkach.

— Cóż on biedak temu winien, proszę pana, że taki brzydki? Nie Bóg go zrobił kaleką, ale mój ojciec. Prosiłam znowu Piotra po dobroci, by mu dał pokój, bo to mój brat rodzony; że jeśli jego poniewiera, to tak jakby mnie poniewierał. Wolę już żeby mnie bił. — „Ja i ciebie bić będę — krzyknął — jeśli jeszcze choć słówko mi piśniesz!” Potem pochwycił chłopca za uszy i wywlókł go tak na podwórze. — „Idź ty, cielaku, zaraz i siadaj przed kościołem, bo inaczej cię zabiję!” A taką miał twarz okropną, gdy to mówił, że dziecko z przerażenia aż krzyknęło. Pobiegłam więc, wyrwałam mu z rąk chłopca i zawołałam: „Nie męcz mego brata, bo się rozstaniemy ze sobą!” Chłopiec wtedy ukrył się w kominie, ale Piotr tak się na mnie rozgniewał, że mnie pochwycił za włosy i począł bić. Teraz to już tak będzie codzień.

— Nie, moje dziecko — odparł Feliks — tak nie będzie codzień, bo ten twój zuch ma przed sobą jeszcze lata wojskowej służby. Taki silny, muskularny chłopak nie powinien wykręcać się od wojska. Gdyby tak każdy robił, któż u licha broniłby cesarza i kraju? Tęgo nie można dopuścić.

— Więc pan naprawdę jesteś doktorem — spytała dziewczyna, napoły z powątpiewaniem.

— Jakżebym mógł nie być nim, skoro ci to mówię?

Słaby błysk radości rozjaśnił twarz dziewczęcia. — W takim razie mógłbyś mi pan może powiedzieć, czy mój braciszek może jeszcze być uleczonym, czy nie.

— Owszem, mogę! przyprowadź mi chłopca. (Ciąg dalszy nastąpi.)

MAURZYCY JOKAY.

Czarne dyamenty.

(Ciąg dalszy).

Powieść.

Iwon zdumiony był tym dziwnym rezultatem. Przy całej swej fizycznej sile, mimo ogromnej odwagi, nie byłby nigdy obiecywał sobie powodzenia, gdyby był się wdał z robotnikami, a tamten z powierchowością delikatną, słabą, we dwie minuty wypędził olbrzyma, przymusił do sromotnej poprzez płót ucieczki.

Iwon gniewny był i wstydził się razem. Widział, że Feliks został jeszcze i rozpoczął z dziewczyną rozmowę. Temu nie chciał się Iwon przyglądać.

Idźmy dalej — rzekł do pana Rauné — pan Kaulman nas dogoni.

Poszli też dalej. Obejrżeli wszystko, co było ciekawem do widzenia, ale pan Kaulman w dobrą godzinę ledwie złączył się z nimi, gdy już szli z powrotem. Powiedział, że ich szukał, lecz nigdzie nie mógł znaleźć.

Gdy Feliks sam pozostał z dziewczyną na podwórku domu, spytał ją z dobrocią, pańską życzliwością:

— Cóż ty zrobiłaś, moje dziecko, temu człowiekowi, że cię tak bił?

Dziewczyna szybko otarła z łez oczy końcem fartucha i próbowała się uśmiechnąć. Dziwnym, dziwnym był ten uśmiech pośród bólu, pośród żalu! Był w nim materyał tragiczny.

— O, panie, to był żart; on się ze mną trochę tylko drażnił.

— Dziękuję za takie żarty. Popatrz-no jakie masz nabrzmiałe pregi na szyi.

Feliks potrzymał przed nią maleńkie swe kieszonkowe lustro. Zarumieniła się cała, spojrzaw-

BOLESŁAW HAHN

w firmie

B. Hahn.

POZNAŃ

St. Rynek 73-74 poleca

w domu Banku Przemysłowców

Telefon 1941.

Kapelusze męskie i dla chłopców
Krawaty - - Rękawiczki
Koszule białe i kolorowe
Parasole - - Laski

Ceny niskie!

Wybór ogromny!

został za to stawiony przed sąd ławniczy, jednakowoż dla tego uwolniony, ponieważ sąd był zdania, że ową wątpliwą tłuszcz jako sztuczny tłuszcz do jedzenia był zestawiony i jako taki sprzedawany. Przebadań otrzymanych, stwierdził, że jest zrobiony z łożu wołowego i tłuszczu roślinnego, a więc jest sztucznym tłuszczem do jedzenia. Mistrz rzeźnicki Gross ciwko temu wyrokowi założył prokurator jednak apelację, tak że sprawa ta przyszła do rozstrzygnięcia przed sąd ziemiański.

Tutaj wywołał oskarżony, że ów sztuczny tłuszcz sprowadza w naczyniach, na których wielkimi głoskami i wyraźnie stoi „tłuszcz sztuczny”. Z tych naczyń sprzedaje on ów tłuszcz, jako tłuszcz sztuczny, a oprócz tego znajduje się nad tem plakat z napisem „sprzedaż sztucznego tłuszczu do jedzenia”. Nowe dowodzenia wykazały, że wyraźnie żądano tłuszczu cielęcego, i że żaden plakat nie był zawieszony. Na mocy tego izba karna przyszła do przekonania, że oskarżony podrabiany tłuszczu cielęcego jako prawdziwy sprzedawał, nic nie mówiąc, że to jest tłuszcz sztuczny. Dla tego izba karna zasądziła oskarżonego na zapłacenie 60 marek kary za świadome wykroczenie przeciwko prawom o żywności.

Aukcja flaków w Berlinie.

Zjednoczeni hurtownicy berlińscy zawodu rzeźnickiego urządzają w czwartek, 23. kwietnia o godzinie pół do 4-tej po południu w sali giełdowej miejskiej rzeźni w Berlinie przy ulicy Eldena, aukcję flaków. Na sprzedaż będą wystawione: 151 50 pęczków flaków wiankowych, 68 400 metrów flaków krzyżowych, 10 710 sztuk kątnic wołowych, 580 sztuk odżytników wołowych, 32 460 pęczków flaków skopowych, 50 675 kątnic skopowych.

Drużga aukcja odbędzie się 6. maja o godzinie pół do 4-tej po południu w salach C. Sägera przy ulicy Aleksandra nr. 41 w Berlinie środkowym. Sprzedawane będą: 18,400 pęczków flaków wiankowych, 61 400 metrów flaków krzyżowych, 11 350 sztuk kątnic wołowych, 300 sztuk odżytników, 19 260 pęczków flaków skopowych i 24 700 sztuk kątnic skopowych.

Sprawozdanie

z ruchu na targowisku i w rzeźni miejskiej w Poznaniu w miesiącu marcu 1914.

A. Targowisko:

Na wszystkie targi spędzono ogółem:		
w marcu 1913:		w marcu 1914:
749	bydła rogatego	944
5979	świń	7415
1510	cieląt	1466
123	owiec	74
30	kóz	50

W liczbie spędzonego bydła rogatego mieszczą się 65 wołów, 318 buhaja, 561 krów. W liczbie świń mieszczą się 4503 świń tłustych, 793 świń chudych i 2179 proszczaków.

Powyższe ilości spędzono:

a) koleją żelazną:

678 sztuk bydła rogatego, 2478 świń, 886 cieląt, 67 owiec, 10 kóz;

b) wozem lub pieszo:

266 sztuk bydła rogatego, 4997 świń, 580 cieląt, 7 owiec, 40 kóz.

Z targowiska wyprowadzono:

a) koleją żelazną:

387 sztuk bydła rogatego, 890 świń, 33 cielęta, 22 owce;

b) wozem lub pieszo:

66 sztuk bydła rogatego, 2699 świń, 26 cieląt, 7 owiec, 28 kóz;

c) do rzeźni miejskiej:

488 sztuk bydła rogatego, 3886 świń, 1407 cieląt, 45 owiec, 22 kozy.

B. Rzeźnia miejska.

Ubój wynosił całkiem 7759 sztuk i to:

w marcu 1913:		w marcu 1914:
761	sztuk bydła rogatego	809
4102	świń	4803
1815	cieląt	1606
562	owiec	451
49	kóz	63
1	jagniąt	10
19	koni	16

Przy rewizji bydła w stanie rzeźnym coinęto od sprzedaży i skonfiskowano:

a) 8 sztuk bydła rogatego i 29 ćwiartek

i to: 2 sztuki i 29 ćwiartek tuberkulicznych, 1 sztukę wycięzoną, 4 sztuki węgrzate, 1 sztukę z powodu zakażenia krwi.

b) 9 świń i 10 ćwiartek

i to: 2 sztuki i 10 ćwiartek tuberkulicznych, 1 sztukę trychinową, 1 węgrzate, 2 dotknięte zarazą świńską i 3 sztuki zapadłe na pomór świń.

c) 5 cieląt

i to: 1 sztukę niedojrzałą, 1 sztukę chorą na zapalenie stawów, 1 sztukę na zapalenie pępka, 1 sztukę na zapalenie kiszek.

d) 1 konia

dotkniętego chorobą febryczną.

Z tych zabranych bydła oddano na wolnicę (freibanke) w surowym stanie 5 sztuk bydła rogatego, 1 świń, 4 cielęta; w gotowanym stanie oddano na wolnicę 1 całą sztukę i 29 ćwiartek bydła rogatego, 7 całych sztuk i 10 ćwiartek nierogaczyny. Do technicznego użytku oddano 2 sztuki bydła rogatego, 1 świń i 1 konia.

Spotrzebowano w rzeźni 2685 centnarów węgla, w chłodzarni 826 i pół centn. lodu kryształowego.

Przy rewizji bydła żywych uznano za nieodpowiednie do rzezi 1 sztukę bydła rogatego, 1 świń i 1 cielę.

Co słyhać nowego?

Wykopaliska w Głównie.

W Głównie pod Poznaniem przy kopaniu gliny w pobliżu cegielni Jareckiego napotkano na grób starożytny. Zawiadomiono o tem muzeum poznańskie, które wysłało na miejsce swego rzeczoznawcę. Podług jego orzeczenia znalezione przedmioty pochodzą z czasów rzymskich około 1000 lat przed narodziem Chrystusa (?).

Otwarcie testamentu kardynała Koppa.

Z testamentu śp. kardynała Koppa przekonano się, że nieboszczyk pozostawił majątku prywatnego siedem milionów marek. Głównym spadkobiercą zamianował kapitułę wrocławską. Urzędnikom i sługom kapituły zapisał legaty i gratyfikacje.

Lista kandydatów na biskupstwo wrocławskie.

Jako kandydatów na biskupstwo wrocławskie wymieniają pisma: biskupów Korum'a w Trier, Schmidta z Fuldy, Bertrama z Hildesheimu, i delegata biskupiego Schäfera z Drezna. Prócz tego stoją na liście kanonicy wrocławscy: Bergel, Steinmann, Buchwald i Nikel.

Rozbestwiona swinia.

W Harbutowicach na Górnym Śląsku zamierzał gospodarz Korbel zabić swinię na święta. Zaprosił do tej czynności nie rzeźnika, jak być powinno, tylko miejscowego gościnnego M., który stawił się z toporem, żeby swini zadać cios śmiertelny. Korbelowa ustawiła się obok z garnkiem do zebrania krwi. Gościnnie huknął swinię obuchem tak nieszczęśliwie, że zamiast ją ogłuszyć, zadał jej dotkliwą ranę. Rozszalała od bólu zwierzę, uderzyło najpierw na gościnnego, który spiesznie uciekł, rzuciło się wtedy na Korbelową, którą obalwszy, pogryzło straszliwie po całym ciecie. Bardzo wątpliwa, czy ciężko poranioną kobietę uda się zachować przy życiu. Do zabicia swini przywołano następnie rzeźnika, który bez przeszkody spełnił swą funkcję zawodową.

Strejk czeladzi rzeźniczej w Petersburgu.

Zatrudnieni w miejskiej rzeźni petersburskiej czeladnicy i rzeźnicy w liczbie przeszło 400 zastrejkwali nagle. Wyższy lekarz zakładowy i urzędnicy rzeźni używali różnych perswazyi, żeby czeladz zachęcić do podjęcia pracy, lecz napróżno. Obecnie zajęli się mistrzowie biciem bydła; w liczbie około 200 zabijają oni dziennie około 600 sztuk bydła, prócz tego sprowadzeni z dalszych stron czeladnicy i rzeźnicy biją dalsze 600 sztuk, co jednak na potrzeby mieszkawców Petersburga nie wystarcza, dla tego mięso tam znacznie podrożało. Rozpoczął się też dowóz mięsa z rzeźni pozamiejscowych, przez co rzeźnia petersburska ponosi znaczne straty.

Gazety petersburskie twierdzą, że czeladnicy rzeźnicy w służbie miejskiej dobrze są opłacani, mają bowiem dochodu miesięcznie najmniej 100 rubli (na nasze pieniądze 215 mk.) i wolne pomieszkowanie. Pracujących w rzeźni mistrzów i pomocników musi pilnować policja, gdyż strejkujący wygrażają, że im kości połamią.

Sprawozdania z targowisk.

Gdańsk, 21. kwietnia 1914.

Spędzono na targ: 168 sztuk rogaczyny, 1312 świń, 67 chudych, 287 cieląt, 189 owiec, — kóz, — prosiąt.

Za 50 kg. żywej wagi płacono:

Woly.

a) pełnom. op., najw. wart. rzeż., kt. nie chodz. w jarz.	44—46 mk.
b) pełnomięsiste opasy, 4-letnie do 7-letnie	—
c) młode mięsist. niedopasione oraz starsze dopas.	40—42 "
d) średnio karmione młodsze i dobrze karm. starsze	35—38 "

Buhaje.

a) pełnom., wyrosłe, najwyższej wartości rzeżalnej	44—45 mk.
b) pełnomięsiste, młodsze	39—44 "
c) średnio karm. młodsze i dobrze karm. starsze	34—38 "
d) licho karmione	—33 "

Jałówki i krowy.

a) pełnomięsne upasione jałówki najwyższej wart.	45—	mk.
b) pełnom., upas. krowy, najw. wart. rzeżn. niżej 7 lat	36—38 "	
c) star. upas. krowy i jałówki słabo rozwinięte	32—35 "	
d) średnio karmione krowy i jałówki	27—31 "	
e) licho karmione krowy i jałówki	—25 "	

Licho karmione bydło młodociane

— mk.

Cielęta.

a) t. zw. „dopellendry“ wybornie upasione	—	
b) cielęta wybornie upasione	56—60 "	
c) średnie cielęta upasione i wyborne sysaki	49—55 "	
d) poślednie cielęta upasione i dobre sysaki	38—48 "	
e) liche sysaki	—35 "	

Owce. Tuczone w owczarni:

a) tuczone jagnięta i młodsze skopy	40—42 "
b) star. skopy, gor. tucz jagn. i dob. żyw. ml. maciorki	36—39 "
c) średnio żywione skopy i maciorki	28—30 "

Świnie.

a) świnie tłuste ponad 150 kg	45—	
b) pełnomięsiste od 120—150 kg	43—46 "	
c) pełnomięsiste od 100—120 kg	43—45 "	
d) pełnomięsiste od 80—100 kg	40—44 "	
e) pełnomięsiste niżej 80 kg	40—42 "	
f) maciory tuczone	41—45 "	
g) maciory i nieczyste wieprze	36—40 "	

Przebieg targu: Targ na bydło rogate przewlekły, towaru nie wyprzedano; na cielęta powolny; na owce średni; na świnie spokojny.

Essen, 20. kwietnia.

Spędzono 109 wołów, 445 krów i jałówek. 138 buhaja, 4948 świń, 30 owiec i 682 cieląt.

Płacono za centnar żywej wagi:

Woly: 1) pełnomięsne, upasione do 7 lat 52— mk. 2) młode niedopasione i starsze upasione 46—48 mk., 3) młode średnio pasione i starsze 46—48 mk., 4) kiepsko pasione każdego wieku 35—41 mk.

Krowy i jałówki: 1) pełnomięsne, upasione jałówki — mk. 2) pełnomięsne, upasione krowy do 7 lat 49—50 mk., 3) starsze, upasione krowy i mało rozwinięte młodsze krowy i jałówki 43—44 mk., 4) kiepsko pasione krowy i jałówki 38 do 41 mk.

Buhaje: 1) pełnomięsne, opasowe do 5 lat 48—49 mk., 4) pełnomięsne, młodsze 42—43 mk., 3) średnio pasione młodsze i starsze 35—36 mk.

Owce: 1) młodsze skopy i upasione jagnięta 49 mk. 2) starsze skopy upasione — — — mk., średnio karmione skopy owce (maciorki) — — — mk.

Cielęta: 1) dopellendry 75—83 mk., 2) dobrze upasione 63—66 mk., 3) średnio upasione 57—62 mk., 4) kiepsko pasione 40—55 mk.

Świnie: 1) pełnomięsne lepszych ras i ich krzyżowań do 1 1/4 roku — — — mk., 2) mięsne 43—45 mk., 3) mniej rozwinięte oraz maciory i kiernozy 44—46 mk.

Przebieg targu: powolny.

— **Altenessen, 18. kwietnia.** Spędzono 4138 prosiąt i warchlaków. Płacono w handlu hurtownym za prosięta 6 do 8 tygodni 15 do 19 mk., 8 do 12 tygodni 19—27 mk., 12 do 15 tygodni 27 do 38 mk., za warchlaki nad 15 tygodni 38 do 50 mk., za chude maciory 70 do 105 mk. — Przebieg targu: średni.

Altenessen, 21. kwietnia. Spędzono dzisiaj 6291 sztuk nierogaczyny. Sprzedano w handlu hurtownym prosięta 6 do 8 tygodni 14—19 mk., 8 do 12 tygodni 19—26 mk.; 12 do 15 tygodni 26—36 mk., warchlaki nad 15 tygodni 36—49 mk., za chude maciory 65 do 105 mk.

Przebieg targu: Powolny.

Lehrte, 21. kwietnia. Spędzono 3074 prosiąt i warchlaków. Ceny. Prosięta 6 do 8 tygodni 14—20 mk., 8—12 tygodni 20—26 mk., 3—4 miesięczne 26—30 mk., 4—6 miesięczne warchlaki 30—36 mk., 6—9 miesięczne 36—52 mk. za sztukę.

Przebieg targu: Ożywiony, rynek uprzątnięto.

Sprawozdania z Galicyi i Austrii.

Kraków, 15. kwietnia. Spędzono 12 sztuk bydła rogatego, 228 cieląt, 161 świń, razem 401 sztuk. Płacono za dwa centnary — 100 kilo — 200 funtów żywej wagi: buhaje 88—100 kor., krowy 80—84 kor., bydło młodociane 76—86 kor., cielęta 57—116 kor., świnie 150—176 kor. Wszystek towar sprzedano na potrzeby miejscowe.

Wiedeń, 20. kwietnia. Spędzono 3907 sztuk bydła rogatego, z tego z Galicyi 126 wołów, 17 buhaja, 289 krów, razem 152 sztuki. Płacono za 100 kilo żywej wagi: Węgierskie opasy I. kl. 89—90, II. kl. 70—78, III. kl. 66—78 kor., galicyjskie opasy I. kl. 106—108, II. kl. 90—104 kor., buhaje 70—80 kor., krowy 66—86 kor., bydło młodociane 44—46 kor.

Targi na bydło i nierogaczynę w Galicyi.

(Liczby za miejscowościami oznaczają ilość przypuszczalnego dowozu. Jeżeli za miejscowością nie ma podanej liczby, wynosi dowóz 300 sztuk.)

Targi na bydło.

24. Kułaczkowice 400. — 25. Dębica 900. — 27. Sołotwina 400, Gwoździec 600, Kosów 1000, Limanowa 900, Nowy Targ 450, Żurawno 1000. — 28. Brzesko 500, Sucha 450. — 30. Szczurowa 500, Krakowiec 350.

Targi na nierogaczynę.

24. Kułaczkowice 500. — 25. Dębica 1200. — 27. Strzeliska nowe, Łapanów 400, Sołotwina 500, Brody 1200, Brzozów 350, Żabno, Gwoździec 800, Kosów 500, Limanowa 800, Nowy Targ 550, Rawa ruska 1000, Komarno 800, Bełz 450, Tarnopol, Jezierna, Załozce 900, Żurawno 500. — 28. Mielnica, Brzesko 400, Busk 400, Bursztyn 700, Rudki 500, Stary Sambor, Wieliczka 600, Sucha 750. — 29. Podgórze. — 30. Szczurowa 500, Krakowiec 500.

Ostatnie wiadomości.

Ze sądu przysięgłych w Poznaniu.

— **Poznań, 22. kwietnia.** Sąd przysięgłych skazał kolonistę Wilhelma Thimma z Moldau (?) w powiecie średzkim na dwa lata więzienia za zabicie swej żony. Przyznane mu zostały okoliczności łagodzące.

Wybory uzupełniające w Świeckiem.

— **Świecie, 22. kwietnia.** Przy wczorajszych wyborach uzupełniających w okręgu świecko-malborskim oddano ważnych głosów 15822. Z tych otrzymał kandydat polski Sas-Jaworski 7282 głosy, kandydat niemiecki Halem 8490 głosów, socjalista Grygo 107 głosów. Wybrany zatem Halem, lantrat pruski i członek partii rządowej.

Angielska para królewska w Paryżu.

— **Paryż, 22. kwietnia.** Wczoraj po południu przybyli do Paryża król i królowa Anglii. Na dworcu przyjmowali parę królewską prezydent Francji Poincaré, jego żona i liczni dostojnicy francuscy. Orkiestra gwardyi republikańskiej odegrała hymny angielski i francuski. W tym czasie strzałami armatniami oddano honory wojskowe.

— **Paryż, 22. kwietnia.** W czasie uczyty w pałacu elizejskim zaznaczył prezydent Poincaré w swym toaście, że odwiedziny angielskiej pary królewskiej w stolicy Francji uwydatniają ściśłą przyjaźń, jaka łączy dwa narody, mające na celu zapewnienie swym poddanym pokoju. Po długim współzawodnictwie pokochały się oba narody, a węzły przyjaźni wzmacniają się z każdym dniem. Na toast prezydenta odpowiedział król angielski w serdecznych słowach, podnosząc kulturalne i pokojowe znaczenie przyjaźni francusko-angielskiej. Król wniósł toast na pomysłność i wielkość Francji, dla której żywi głębokie uczucia przyjaźni.

Wojna Stanów Zjednoczonych z Meksykiem.

— **Waszyngton, 22. kwietnia.** Wojsko Stanów Zjednoczonych zajęło meksykański budynek cłowy w Werakruz. Meksykanie rozoczekli ożywioną strzelaninę. Z okrętu wojennego „Prairie” ostrzeliwano pozycje meksykańskie granatami. Po stronie amerykańskiej padło 24 żołnierzy, straty meksykańczyków wynoszą podobno 200 zabitych.

— **Waszyngton, 22. kwietnia.** Pełnomocnik rządu amerykańskiego w Meksyku zwrócił się do reprezentantów mocarstw z radą, żeby wezwali poddanych swych państw do opuszczenia miasta Meksyku, gdyż rząd amerykański nie bierze odpowiedzialności za bezpieczeństwo ich życia i majątku.

— Monachium, 20 kwietnia. Spędzono dzisiaj 304 woły, 74 buhaje, 199 krów, 88 sztuk bydła młodocianego, 611 cieląt, 2192 świni, 93 owce, 124 jagnięta i kozłeta. Płacono: Woły 45—54 mk., buhaje 36—43 mk., krowy 28—46 mk., cielęta 48—62 mk., świni 42—47 mk., za centnar wagi żywej; owce 45—75 mk. za centnar wagi rzeźnej.

Przebieg targu. Woły dobrego gatunku miały dobry pokup. Część towaru dowieziono ze Środy. Na świnię był targ spokojny. Ceny były niższe o 1 do 3 mk., zwłaszcza przy towarze podlegszym. Nie zdolano sprzedać 176 sztuk bydła rogatego i 221 świń.

Berlin, 21. kwietnia 1914.

Dzisiejsze ceny hurtowne mięsa, zwierzyzny i drobiu.

(Urzędowe sprawozdanie dyrekcji miejskiej targowicy.)
Mięso: Dowieziono dostatecznie, interes spokojny, ceny bez zmiany.

Dziczyszyna: Dowóz słaby, interes spokojny, ceny mało zmienione.

Drób: Dowóz wystarczający, interes spokojny, ceny prawie bez zmiany.

Wolowina: z wołów za 50 kg. Ia 70—83 mk., IIa 67—70 mk., IIIa 60—67 mk., z buhai Ia 60—79 mk., IIa 60—64 mk., z krów tłustych 52—60 mk., chudych 50—58 mk.; z bydła młodoc. 60—70 mk., holend. 53—65 mk., duńsk. — — — mk.; z buhai duńskich 56—67 mk. Cielęcina: z t. zw. Doppellenderów 125—145 mk.; z cieląt tucznych Ia 98—110 mk., IIa 88—97 mk., licho karmionych 58—73 mk. Skopowina: ze skopów tucznych 86—88 mk., z skopów Ia 75—84 mk., IIa 66—73 mk., z skopów austral. — z owiec 72—74 mk. Wicprzowina: tutejsza 50—60.

Zwierzyzna i dzikie ptactwo:

Sarnina: Ia 0,00 0,00 mk., IIa 0,00 0,00 mk., jeleń: Ia 0,50—0,60 mk., IIa — — — mk. z cielaków 55—65 mk., danielina Ia 0,50—0,65 mk., IIa 0,—0,— mk., z cieląt 0,00—0,00 mk., dziczyszyna Ia 0,40—0,50 mk., IIa 0,20—0,30 mk., z warchlaków 0,50 0,60 mk. za funt. Króliki, duże 0,60—0,80 mk. Kaczki dzikie Ia 0,—0,— mk., IIa 0,—0,— mk. Cyranki 1,50—2,50 mk. Kuro-patwy, młode Ia duże 0,00 mk., mniejsze 0,00 mk. starki 0,00—0,00 mk. Bazanty koguty, młode Ia 2,00—3,00 mk. IIa 1,50—2,— mk., stare 2,00—2,50 mk., kury 0,—0,— mk.

Bekasy Ia 2,50—2,90 mk., IIa 1,00—2,00 mk. Zające, duże 2,00—2,50 mk., średnie 0,00—0,00 mk., małe 0,00—0,00 mk. za sztukę.

Drób żywy:

Kury tutejsze 2,25—3,50 mk. Kurczaki tutejsze Ia 0,00—0,—, IIa 0,00—0,00 mk., zagran. starsze 0,00—0,— mk. Gołębie 0,70—0,85 mk. za sztukę.

Drób bity:

Kury Ia 2,00—2,50 mk., IIa 1,00—1,80 mk., młode Ia 1,40—2,— mk., IIa 1,00—1,10 mk. Gołębie Ia 0,60—0,90 mk. IIa 0,30—0,55 mk., włoskie —,— mk. Kaczki Ia 3,00—4,00 mk., IIa 1,50—2,50 mk. za sztukę, 0,—0,— mk. za pół kg. Gęsi hamb. Ia 0,80—1,18 mk., IIa 0,00—0,00 mk., z żulaw. nadnoteckich Ia 0,30—0,50 mk., IIa 0,—0,— mk. za sztukę — — — mk., z żulaw nadwarteckich 0,00—0,00 mk. Indyki tutejsze Ia 0,00—0,— mk., IIa 0,00—0,00 mk. za pół kg.

Hamburg, 21. kwietnia 1914

Smalec ameryk. Steam 50,50, Chamberlain 52,25 (nieocłony), smalec miejski 59,50. Stale.

Rzetelne najtańsze źródło!
Kuzaj, Hoffmann & Co.
T. z o. p.
Fabryka konfekcji męskiej i chłopięcej
Poznań, Stary Rynek 83.

M. Jankowski, • Poznań
ul. Wrocławska 15. (Hotel Saski)
ul. Podgórna 10 — Telef. 2909

Pomniki • Krzyże • Nagrobki
z piaskowca, marmuru i granitu.

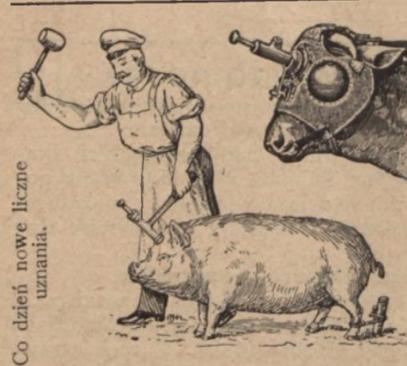
Specjalność: Płyty marmurowe dla składów rzeźniczych
Rysunki i próby wysyłam na życzenie. [34]

Paul Häusler, pośrednik w sprzedaży
BERLIN C. 25, Dirksenstrasse 43-44.

Konta bankowe: **Żyrokonto „Banku Rzeszy“** Amt Königsf. 1158
Mitteldeutsche Creditbank „ Norden 9613
Konto czekowe na pocztę „ Lützow 3245

50 miejsc hurtownej sprzedaży mięsa znajdują się w moich ubikacjach głównego interesu ul. Dirksena 43-44, przy centralnej hali targowej, polecam się do sprzedaży każdej ilości

mięsa - bydła - cieląt - świni
flaków - wątroby - kielbas - słoniny - szynki
gotówki, obrachunek, zaliczki zaraz i a referencje. 153

Kolek żelazny z sprężyną
D. P. G. M. Nr. 490678
i 4 6456.
do zabijania bydła.

Kilka dni na próbę i prospekt darmo. Niezrównany w działaniu i praktyczny w użyciu. Więzy dla bydła rzeźniczego.
Firma: **Heinr. Lobenstein Deltzsch** (Bz. Halle a/S)
Telefon 292
Srebrne medale za znakomite wykonanie na wystawie w Kolonii n. R. i Wittenbergu.

C. Liebsch = Poznań O. 1
ulica Wrocławska 11. 103

Ślufiarnia z zapędem motorow.
ostrzy noże maszynowe
i płyty do siekania mięsa ręczne i motorowe.
Kompl. urządzenia maszynowe dla rzeźnictwa.

Najtańsze i najdokładniejsze wykonywanie i ochron szklanych na stoły kramne.

Warsztat reparacyjny. •• Wszelkie gatunki flaków i korzeni. Jako najstarszy fachowiec w mieście, zapewnić mogę tanie i dokładne wykonanie zamówień.

Rzeźnicy! kupujcie u tych, co w Waszej gazecie się ogłaszają.

Ideat smakosza jest 2 feng. papieros

Borjys

FABRYKA PAPIEROSÓW PATRIATA: GANOWICZ & WLEKLIŃSKI, POZNAŃ.

Wagi!

Gebr. Essmann & Co. Alfona.
Der geschützte Zeiger ist uns patentamtlich gesch.

Gebr. 1860
Laufgewicht-waagen. Balken-waagen.
WAAGEN FABRIK
Kataloge illust.

Wagi!

Nadzwyczaj korzystna oferta.

Weilera bulion z kur w kostkach

500 sztuk 2,50 mk., 1000 sztuk 24,00 mk.
Kto się odwoła na to ogłoszenie otrzyma przy kupnie 500 sztuk 100 sztuk przy 1000 sztuk 300 sztuk jako prezent darmo.

Na życzenie będą dołączone darmo szkła wystawowe — i moje artystycznie wykonane marki reklamowe. —

Nährmittelwerke Aug. Weiler
Berlin-Neukölln, Johann-Hussstr. 2. Tel.: Amt Neukölln 9639

Regnum 28

Dlaczego papierosy Regnum palą panowie i ubodzy? — dlatego, że są bardzo tanie, dobre i ulubione z wyrobu swojskiego

Fabryka papierosów Orianda S. Stawiski Brodnica (Strasburg Weiler)

Pierwsza Poznańska Fabryka wyrobów siodlarskich

istniejąca od r. 1875. poleca jako znane, a na wystawach odznaczone specjalności zawsze gotowe na składzie, resp. na zamówienie:

Szory, pojedynki piersiowe lub chomontowe z różnymi okuciami w stylu angielskim lub wiedeńskim, dalej wszelkiego rodzaju dery zimowe, latowe oraz nieprzemakalne, tudzież bandaże, kapy, szczołki, grzebielce i angielskie maszyny do strzyżenia koni.

Kulry, kulki wszelkiego rodzaju, torhy i torekhi, haly, oraz wszelkie przybory do jazdy powozowej.

LEON PLUCINSKI
Ul. św. Marcina 52/53. Tel. 1060.
Medal srebr. na wyst. lo. iedkiej i medal złoty na ostatniej wyst. toruńskiej.

Edward Kreglewski
Poznań

TELEFON 911
Mechaniczna fabryka lytek
Nurtowny skład papieru i materiałów piśmiennych
Fabryka zeszytów i ksiąg kontrowych
Drukarnia
ulica św. Marcina nr. 27. 57

Zdolny czeladnik masarski

umiejący dobrze wędzić, a mający w tym oddziale dłuższą praktykę (ma się wędzić na dobre, aż do upieczenia w piecu) znajdzie dobre zatrudnienie. Płaca tygodniowa 30 marek wraz z całym utrzymaniem. Zgłoszenia przyjmuje

Stefan Sieczkowski Kraków, Stawkowska 11.

PAPIER

z drukami bez duku polecam przy zaliczce gwarantując:
Pergamin srebrnobławy, przejrzysty i nieprzepuszczający tłuszczu za centr. 23,00 mk.
Papier pergament. I. 20,00 mk. II. 19,00 mk.
Pergament satyn limit.
Biały za 18,50 mk.
Papier limit. pergament. biały za 13,00 mk.
Biały papier 11,50 mk.
Aparaty do oddzierania papieru „Sparam“ 117
Papier na walcach stosowany do wszystk. system.
Papier do pakowania (Goudroné) w walc. za ctr. 13,50 m.
Papier do pakowania brzońat. gład. w arkusz. 12,50 m.
Papier do pakowania szary w ark. za centr. 11,00 m.
Szpagat do wędlin (czysto konopny) w pasmach i kłębkach, No: 2, 3, 4 za kilo 2,15 m.
Sól do pieki, nadająca czerwoność, paczka poczt. 7,50 m.
Sól do wyrob. mi. sn. nadająca czerwoność, paczka poczt. 9,50 m.
Saleria potasowa la. nadająca czerwoność, paczka poczt. 3,75 m.

Ewald Noack, Magdeburg
Poszukuję dzierżawy

goscinca z rzeźnictwem
od każdego czasu, najchętniej oberze dominalną. Łask. zgłosz. do „Gaz. Rzeźn.“ pcd nr. 167.

Najlepsze źródło zakupu
korzeni, białka do wyrobu kiszek, soli do peklowania, soli korzeniowych do kiszek i wszystkich innych do fabrykacji lepszych kiszek, potrzebnych artykułów — poleca się

Schubert & Wolf, Gross-Zschachwitz b. Dresden
Fabryka soli korzennej do kiszek i mielarnia korzeni
Zast: **Hugo Reich, Wrocław**
Breslau, Höfchenstr. 1.

Czysto melona, smaczna, trwała.

Muszarda stolowa

10 f. węg. 2,00 mk.
20 f. węg. 3,30 mk.
10 f. garn. 2,00 mk.
20 f. garn. 3,50 mk.

Saska fabr. winnego octu i muszardy
Ludw. Graf, Rechenbach

Ściegna wołowe (żyły) ctr. 9 mk.
Ia św. solone skóry wieprz. 15 mk.
świeża słonina do kielbas 45 mk.
solona słonina do wędz. 54 mk.

Wszystko przez zaliczkę z tąd wyłącznie opakunka.

Franz Scholz, Hamburg

ERNST GESSNER, komisowy handel bydła. Spec. i Bydło ciężkie.
Rzeźnia (Schlachthof) Chemnitz.

Kleszcze do bicia wieprzy (systemu Wittmanna)
D. R. P. Patentowane w wszystkich krajach kulturalnych.

O. H. Wickel, fabryka maszyn BIELEFELD.

Szybkie, ciche, pewne ogłuszenie!
Bez druzgotania kości! Bez zakrwawienia szynki!
Bez zakrwawienia łbów! Znaczna oszczędność!
Powinny się znać i wyznaczyć w każdej rzeźalni!

Proszę wymagać za darmo ofert i prospektów. — Najchlubniejsze polecenia

Kleszcze te mają w użyciu pomiędzy innymi następujące miasta: Augsburg, Bochum, Bremen, Bazylea, Bielefeld, Duisburg, Emmerich, Flensburg, Gräfelfingen, Oelsenkirchen, Hanower, Hagen, Hörde, Hagenau w Alzacji, Jansbork, w Pr. Wsch., Lüdenscheld, Moguncya, Mülheim n. R., Osnabrück, Szewern w Mekl., Soest, Saarlouis, Saarbrücken, Siegen, Oberhausen i Ochtersleben.